

SAĞLIKLI BİR GELECEK İÇİN AŞI KARARLILIĞI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

25 Nisan 2025/ Ankara

24-30 Nisan Dünya Aşı Haftası etkinlikleri kapsamında Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Türkiye'nin iş birliğinde 25 Nisan 2025 tarihinde, toplumda artan aşı kararsızlığına karşı *“Sağlıklı Bir Gelecek İçin Aşı Kararlılığı Sempozyumu”* düzenlenmiştir. Sempozyuma yüz yüze katılım yanı sıra çevrimiçi katılım da sağlanmıştır. Multidisipliner bir anlayışla gerçekleştirilen sempozyumda Halk Sağlığı, Pediatri, İletişim, Medya ve Sosyoloji gibi farklı alanlardan konuşmacılar bilimsel katkı sunmuşlardır.

Sempozyumda UNICEF, Sağlık Bakanlığı, il/ilçe sağlık müdürlüklerinin temsilcileri, öğretim üyeleri, halk sağlığı uzmanları ve asistanları, hekimler ve sağlık alanında çalışan 129 yüz yüze, 103 çevrimiçi olmak üzere toplam 233 katılımcı yer almıştır.

Sempozyum sonucunda ortaya konulan başlıca görüşler aşağıda paylaşılmıştır:

- Aşılar, bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde en etkili, en güvenli ve en ekonomik halk sağlığı müdahale aracıdır; aşılarla son 50 yılda yaklaşık 150 milyon hayat kurtarılmıştır.
- Aşı ile önlenabilir hastalıklara bağlı morbiditeyi azaltmak ve ölümleri ortadan kaldırmak için; küresel olarak aşılama kesintisiz olarak devam edilmesi ve toplum bağışıklığının sürdürülmesi son derece önemlidir.
- Ülkemizde Genişletilmiş Bağışıklama Programı'ndan DSÖ'nün önerdiği Yaşam Boyu Bağışıklama Programı'na geçilmesinin zamanı gelmiştir.
- Ülkemizde ve dünyada son 45 yılda bağışıklama hizmetleriyle edinilen kazanımlar aşı kararsızlığı ve aşı redleri nedeniyle risk altındadır.
- İnfodemi önemli bir aşı kararsızlığı nedenidir. İnsanları riskli sağlık davranışlarına yönlendiren soru, kaygı, bilgi boşluğu, mezenformasyon, dezenformasyon, komplo teorileri gibi öğeleri olan bilgi bolluğu olarak tanımlanan infodeminin önlenmesi aşı kararsızlığı ile mücadelede önemlidir.

- Aşı kararsızlığı ve aşı reddine karşı sağlık çalışanlarında ve toplumda ***aşı savunuculuğu*** ve ***aşı kararlılığı*** sağlanmalıdır. Bunun için;
 - Aşı ve bağışıklama konusunda Sağlık Bakanlığı ve ilgili uzmanlık derneklerinin iş birliği ile savunuculuk alanında güçlü bir liderliğin yaratılması,
 - Aşı savunuculuğu için, sağlık, sosyoloji, antropoloji, iletişim gibi farklı bilimsel alanların ortak çalışması,
 - Bağışıklama hizmetlerine erişimin artırılması, bunun için soğuk zincir koşullarından taviz vermeden eczaneler dahil bütün sağlık kurumları ve sağlık hizmeti basamakları arasında, bağışıklama hizmetleri kapsamında entegrasyonun sağlanması,
 - Bağışıklama programının sadece tıbbi değil, sosyal, kültürel ve iletişimsel bir süreç olarak değerlendirilmesi, bağışıklama hizmet planlamasının buna uygun yapılması,
 - Toplumda aşıya yönelik olumsuz tutum ve davranışları etkileyen sosyal, kültürel ve psikolojik faktörler ile baş etmede etkili bir iletişim stratejisinin belirlenmesi ve kullanılması,
 - Toplumun değişen yapısı gereği sağlık çalışanlarına aşı iletişim becerileri konusunda hizmetiçi eğitimlerin planlanması ve yapılması,
 - Sağlık çalışanlarının, aşı kararsızlığı içinde olan bireyleri ötekileştirmeden kararsızlık nedenlerini anlamaya çalışması, anlayışlı ve yapıcı bir iletişim dili ve motivasyonel görüşme tekniklerini kullanması için güçlendirilmesi ve teşvik edilmesi,
 - Başta tıp fakülteleri olmak üzere tüm sağlık mesleklerinin lisans eğitim müfredatlarına aşı iletişimi ve savunuculuğu konularının eklenmesi,
 - Toplumda aşıya yönelik güvenin artırılması için açık ve şeffaf bilgilendirmeye, nitelikli bilgi paylaşımına ve iyi uygulama örneklerine öncelik verilmesi,
 - Toplumda aşı kararlılığını sağlamak için risk ve kanıta dayalı analiz ve yaklaşımların sistematik kullanımı olan infodemi yönetiminin halk sağlığı uygulamalarının içine yerleştirilmesi ve geliştirilmesi,
 - Sağlık personeli ve toplumun aşılar hakkında doğru ve güvenli bilgiye hızlı, kolay ve anlaşılır bir şekilde ulaşmalarını sağlayacak internet siteleri ve mobil uygulamaların geliştirilmesi, var olanların iyileştirilmesi,

- Aşının toplumsal kabulü için yapılan faaliyetlerde kültürel yapı ve yaş gruplarına dikkat edilmesi, toplumun ve grubun özelliklerine uygun mesajların ve iletişim kanallarının seçilmesi,
- Sağlık çalışanlarında ve toplumda aşı savunuculuğunu ve kabulünü artırmaya yönelik ulusal ve uluslararası iyi uygulama örneklerinin yerel bağlama uyarlanarak kullanılması,
- Aşı ve bağışıklama hizmetlerinin propagandasında yerel ve merkezi düzeyde toplumda önde gelen lider, sanatçı, sporcu gibi kişilere yer verilmesi,
- Toplumumuzda halen yaygın kullanılan geleneksel iletişim araçları ve televizyon, sağlık kararlarında önemli etkiye sahip olduğundan, bilim iletişimi konusunda bu medya aktörlerinin güçlendirilmesi, dizi ve film gibi yapımlarda aşı ve bağışıklamaya ilişkin doğru mesajlara yer verilmesi,
- Topluma yönelik olarak bilim dilinin toplumda anlaşılabilirliği artıracak şekilde bilgilendirmelerin yapılması,
- Sosyal medya ve yapay zekâ araçlarının nedensel analizlerde ve müdahale çalışmalarında destekleyici ve tamamlayıcı olarak yer alması,

önerilir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU